

Stavanger kommune
postmottak.bmu@stavanger.kommune.no

Stavanger, 21. september 2018

Dette brevet sendes fra: Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Rogaland v. FNF Stavanger faglig råd.

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer forumet ca. 60 000 medlemskap. FNF Rogaland har også to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

Høringsuttalelse til planprogram for Grønn plan

Kommunedelplan for Stavangers grønnstruktur

Forum for Natur og Friluftsliv i Stavanger (FNF) er et nettverksforum for flere frivillige lag og foreninger med tilhold og medlemskap i Stavangerområdet. Foreningene som er med i Stavanger er som følger: Stavanger Turistforening, Naturvernforbundet på Nord-Jæren, speidergruppene i Stavanger ved NSF Vesterlen krets og Rogaland KFUK-KFUM speidere, Stavanger O-klubb, Sørmarkas Venner, Stavanger Kajakklubb, Gandsfjord Seilforening, Norsk Ornitologisk Forening Stavanger og omegn lokallag, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Syklistenes Landsforening Nord-Jæren og Ryfylke lokallag, og Stavanger Kiteklubb.

FNF Stavanger er svært glad for at arbeidet med ny plan for Stavangers grønnstruktur er i gang og ser fram til å bidra med innspill ved flere anledninger framover. Vi har god dialog med kommunen og har gitt innspill til mange planer som berører natur og friluftsliv siden det lokale forumet og et faglig råd ble etablert i 2010.

Kommunen har gjort et imponerende arbeid med friområdeprosjektet og oppfølging av *KDP for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse 2010-2022* har bla. bidratt til at områdene har blitt fylt med innhold. En god del av dette innholdet har kommet i samarbeid med de frivillige organisasjonene. FNF Stavanger har da fungert som en møteplass og katalysator for ideer som så har blitt realisert videre i andre fora og samarbeidskonstellasjoner.

Formålet med Grønn plan kan ved første blick virke smal, men den er helt sentral i forhold til en bærekraftig utvikling i byen og i forhold til at folk kan leve det gode liv med tilgang til natur innenfor kommunegrensene. Det er vesentlig at vannforekomstene tas med og planen kan bli et viktig verktøy for å nå flere viktige samfunns mål. Skjærgården og kystlinjen med natur- og friluftslivsverdier trenger god beskrivelse og planer for avgrensning, bruk og vern. UNaLab prosjektet kan være et godt virkemiddel for å skape interesse for planen og inspirere bred medvirkning og publisitet. Samtidig må en være bevisst hovedmålene med planen som bla. skal følge opp nasjonale og regionale føringer,

Forum for
natur og friluftsliv
FNF Rogaland

Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
rogaland@fnf-nett.no / +47 46850786
www.fnf-nett.no/rogaland
Org. nr.: 998129028

for ikke å glemme internasjonale forpliktelser. Flere av disse kan gjerne nevnes spesifikt i planprogrammet; nye stortingsmeldinger for friluftsliv, naturmangfold og folkehelse og regionale planer for folkehelse, friluftsliv og naturforvaltning og vannforvaltning, samt AICHI målene og Naturpanelets anbefalinger.

Planprogrammet beskriver mange prisverdige intensjoner for å bevare og øke naturmangfoldet i bykommunen. Dette støtter vi og vi vil gjerne understreke at nær og sammenhengende grønnstruktur ikke bare er viktig for folkehelse men også som økologiske funksjonsområder. Artene trenger nok korridorer og 'hoppesteiner' både som lokale leveområder men også for å kunne hvile på vei forbi en stadig voksende og fortettet by. Dette må komme fram i en grønn plan for så å adresseres grundigere i en oppfølger til strategi for biologisk mangfold. Vi foreslår en KDP for naturmangfold som beskrevet og oppfordret i Stortingsmeldingen, Natur for livet. Men, strukturen og bevaring av, og reetablering av de nødvendige landskapaselementene som er nødvendig for artenes overlevelse kan komme i Grønn plan. Strategier for bevaring av restarealer haster og bør prioriteres, likeså vern av 'hotspots', områder med særlig høyt artsmangfold, som f.eks. Mosvannsparken.

Forhold til andre planer:

FNF har gitt innspill til klima- og miljøplanen der flere av forslagene også hører naturlig med i Grønn plan. En plan for klimatilpasning skal på plass og FNF ønsker selvsagt også å kunne bidra med innspill til denne. Som nevnt fungerer grønnstrukturen som forsinkelsesområder ved flom. Her har bla. trær en viktig rolle med å holde tilbake vann og ikke minst, forhindre erosjon. Økning i ekstreme vindkast og type trær som kan tåle og beskytte områder bør også med i begge planer.

Planens rettsvirkning og utgangspunkt i tidligere og gjeldende planer:

Her beskrives flere tema som er svært viktig for FNF organisasjonene og evne til å inkludere flest mulig i enkel, naturvennlig fysisk aktivitet. Det står bla. at '*Planen skal også fastlegge mål og strategier for å øke daglig friluftsliv, utendørs lek og fysisk aktivitet.*' Vi vil gjerne minne om føringene i gjeldende KDP for fysisk aktivitet mm., der en av prioriteringene er en formell struktur for samarbeid med foreningene innen friluftsliv og naturvern. Dette er direkte årsak til at FNF i Stavanger ble dannet og i møter med kommunen ble de første forslagene og ideene om Mostun som natursenter, 52 hverdagsturer og Frilager lansert.

Hver av ideene har blitt ført videre som egne prosjekt og er blitt svært viktig for Stavangers satsing på folkehelse og sosiale tilbud. Kommunen har vært en aktiv og svært positiv partner og har oppmuntret til flere tiltak via stimuleringsmidler og skjøtseloppgaver. For våre organisasjoner er det sterkt ønskelig at denne gode samhandlingen med kommunen videreføres og styrkes gjennom Grønn plan.

En ny plan for fysisk aktivitet, herunder friluftsliv mm?

I KDP for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse 2010-2022 var fysisk aktivitet et sentralt tema i planen. Nå har idretten fått en egen plan mens fysisk aktivitet i regi av FNF-organisasjonene vil inngå som en del av Grønn plan. Vi er opptatt av at fysisk aktivitet blir vektlagt tilstrekkelig i Grønn plan. I kap. 1.5 står det at «*Planen skal også fastlegge mål og strategier for å øke daglig friluftsliv, utendørs lek og fysisk aktivitet.*». Det er bra med mål og strategier, men det er vesentlig for våre organisasjoner at det også foreligger konkrete handlingsplaner der natur- og friluftorganisasjonene er inkludert. Årsplanene til Park og veiavdelingen har denne funksjonen nå, men vi mener at en egen

fagplan for friluftsliv og annen fysisk aktivitet ute er svært viktig for planlegging og prioritering av investeringsbehov og søknader om bla. spillemidler øremerket friluftsliv.

Avslutningsvis vil vi komme med noen tanker om framtidig samarbeid som kanskje også egner seg i selve planen men som vi mener bør adresseres allerede nå gitt at planen skal *'være et verktøy for å nå nå viktige samfunns mål som bedre folkehelse, levende sentrum/møteplasser, redusere klimautslipp, bedre overvannshåndtering og bedre livskvalitet'* (s. 7).

Forumet ved det faglige rådet ønsker å fortsette videre med å inspirere til deltakelse på Miljø søndagen, i neste Friluftslivets År, i Friluftslivets uke og Natt-i-naturen, være med å arrangere Naturdagen på Dyrnes og fylle naturområdene og Stavanger friluftssenter med aktivitet. Men, tiden er moden for å følge opp slik KDPen beskriver, med en formalisering slik tilfellet er for idretten. Til nå har møtene i forumet blitt organisert via FNF Rogaland som egentlig betjener organisasjonenes regionale ledd og hvis primære fokus er regionale saker og planer og store arealsaker på tvers av kommuner.

Naturorganisasjonene har sitt samlingspunkt på Mostun og har via Naturvernforbundet en svært positiv utvikling. Friluftslivsorganisasjonene i Stavanger har gjennom mange år ønsket å ha et Friluftslivets hus i Stavanger sentrum. Dette vil styrke organisasjonene og samhandlingen mellom dem. Med dette vil vi kunne styrke våre bidrag for folkehelse, barns og unges vilkår, aktiviteter for eldre, flerkulturelle tiltak, skape møteplasser, og, ikke minst, forutsigbar drift via foreningenes kjerneaktiviteter.

Vi foreslår at et Friluftslivets hus kommer inn under kap. 2.1. *Utredninger og oppgaver for planarbeidet*. Jamfør også høringsuttalelser fra FNF og Stavanger Turistforening til sentrumsplanen medio mars d.å. om behov for lokaler og frivillighet i sentrum.

Vi ser fram til å bidra med innspill til planutkastet for Grønn plan og ønsker kommunen lykke til med dette viktige arbeidet.

Med vennlig hilsen
for FNF Stavanger faglig råd

Emily L. Halvorsen
Koordinator

Kopi:

Stavanger kommune Park og veiavdeling

Rogaland fylkeskommune

FNF Stavanger faglig råd

